

PRŮVODCE NÁSLEDNÉ PÉČE

*Jednotlivé kroky po akutní hospitalizaci
u paliativního pacienta.*

1. Budeme se starat my doma, nebo budeme za rodinným příslušníkem docházet do zdravotnického zařízení?

A

Péče v domácím prostředí za podpory mobilního hospice

- Mobilní hospic zajišťuje zdravotní péči (např. léčbu potíží, jež mohou nemoc doprovázet, ošetřování žilních vstupů a ran). Služba je plně hrazena zdravotní pojišťovnou.
- Veškerá zdravotní péče probíhá pouze v domácím prostředí. Pacient už nenavštěvuje žádné odborné ambulance a není volána ani rychlá zdravotnická záchraná služba.
- Je potřeba vybavit domácnost pomůckami (dále v textu), doma je nutná přítomnost pečující osoby 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.
- Rodina zajišťuje ošetrovatelskou péči – koupání pacienta (na lůžku), zajištění stravy, polohování, přebalování a podávání léků na doporučení lékaře mobilního hospice.

B

Zajištění péče ve zdravotnickém zařízení

- Péče probíhá v lůžkovém hospici. K pobytu je nutné podat žádost (zajišťuje Paliativní tým FNO). Čekací doba na umístění pacienta v tomto zařízení je cca 3-4 týdny.
- Služba je hrazena pacientem nebo rodinou. Orientační výše částky je cca 300 Kč/den.
- Pacient nemůže na umístění do lůžkového hospice čekat na akutních lůžkách FNO. Proto je potřeba na přechodnou dobu pacienta přeložit do zdravotnického zařízení následné péče (LDN).

2. Příprava domácnosti na péči o paliativního pacienta

Na doma je vhodné zajistit kompenzační pomůcky

Např. polohovací postel, stolek k lůžku s jídelní deskou, antidekubitní matraci, toaletní židli, polohovací pomůcky, stoličku do vany/sprchového koutu. Dle soběstačnosti pacienta je lze doplnit o různé typy chodítek nebo invalidní vozík. Tyto pomůcky je možné zapůjčit v půjčovnách, kontakty na ně Vám předají členové Paliativního týmu FNO. Později Vám je nabídnou i pracovníci mobilního hospice, který bude pacientovi zajišťovat péči.

Vhodně zvolit místo a pokoj, kde bude pacient pobývat během péče v domácím prostředí

Pokud máte na výběr z více domácností, zvolte tu, která je bezbariérová nebo nejlépe přístupná pro péči (např. v rodinném domě pokoj v přízemí, s výhodou možnosti vyjít ven).

3. Služby a aktéři, kteří s péčí doma mohou pomoci

Praktický lékař (PL)

Dlouhodobě by měl znát zdravotní stav pacienta. Má možnost jej navštívit v domácím prostředí po domluvě s ním. Předepisuje léky, je oprávněn vystavovat poukazy na inkontinenční a kompenzační pomůcky (např. pleny, jednorázové podložky apod.). Má také možnost zajistit ADP. Vystavuje krátkodobé (9 dní) i dlouhodobé (90 dní) ošetřovné.

Pečovatelská služba (PS)

Placená sociální služba poskytuje ošetrovatelskou péči pacientovi v domácím prostředí (např. pomoc s hygienou, zajištění nákupů, přípravu a podávání stravy nebo úklid). Pečovatelka dochází na domluvený úkon, který provede a poté odchází. Po domluvě s rodinou může mít vlastní klíč od bytu. Pokud o tuto službu máte zájem, musíte si ji zajistit sami. Kontakty Vám předají členové Paliativního týmu FNO.

Agentura domácí péče (ADP)

V případě, že pacient není v péči mobilního hospice, je možné zajistit terénní péči cestou agentury domácí péče. Tato služba poskytuje zdravotní péči a úkony (např. aplikaci léků, převazy ran a stomií, péči o žilní vstupy aj.) v domácím prostředí. Je plně hrazena zdravotní pojišťovnou. Poukaz na tuto službu zajišťuje ošetřující lékař lůžkového oddělení, kde je pacient hospitalizován. Může jej zajistit také praktický lékař.

Osobní asistence (OA)

Placená sociální služba, která poskytuje pacientovi ošetrovatelskou péči i jeho doprovod a může s ním trávit čas po dobu nepřítomnosti pečující osoby. Asistent může být s pacientem více času, i několik hodin, než je tomu u PS a to dle domluvy s rodinou. Pokud o tuto službu máte zájem, musíte si ji zajistit sami. Kontakty Vám předají členové Paliativního týmu FNO.

V případě, že je pacient již v péči jakéhokoliv mobilního hospice, může pacient a rodina využít souběžně pouze pomoc pečovatelské služby nebo osobní asistence. ADP již pacient nevyužívá.

4. Finanční podpora

Príspevek na péči (PnP)

Sociální dávka poskytovaná osobám, které v domácím prostředí pečují o svého blízkého, který již potřebuje pomoc v běžných denních činnostech (např. oblékání, zajištění stravy a nákupů, doprovod a chůze, úklid atd.) O tuto dávku lze žádat prostřednictvím úřadu práce (ÚP) nebo on-line formou na stránkách MPSV, jakmile je pacient propuštěn z nemocnice.

(blíží informace lze najít na tomto odkazu: www.mpsv.cz/prispevek-na-peci)

Ošetrovné

Dávka nemocenského pojištění na kterou má zaměstnanec nárok, pokud potřebujete pečovat o člena rodiny nejen ve společné domácnosti. Délka ošetrovného je maximálně 9 dní.

Dlouhodobé ošetrovné

Dávka nemocenského pojištění poskytovaná ČSSZ. Tato dávka umožňuje zaměstnanci pečovat o svého blízkého až 90 po sobě jdoucích dnů. Během ošetrovného pobírá zaměstnanec 60 % svého platu. Daných 90 dnů nemusí využít pouze jedna blízká osoba pacienta, ale lze se v čerpání této dávky libovolně střídát. Dávku je možné čerpat jedenkrát za 12 měsíců a je vždy vázána na daného pacienta. Vystavení této dávky není podmíněno předchozí hospitalizací u pacientů s nevyléčitelným onemocněním (inkurabilní stav). Pokud pečující osoby nejsou pokrevními příbuznými nebo manželi, je čerpání dávky vhodné konzultovat se zdravotně-sociálním pracovníkem Paliativního týmu FNO.

Hygiena a péče o pokožku

Hygiena o paliativního pacienta v domácím prostředí má svá specifika. U zesláblého a nechodícího pacienta je prováděna koupel pouze na lůžku za pomoci teplé vody a žínky. Pacienta již není potřeba vodit do vany nebo sprchového koutu. Důležitá je také péče o pokožku. Suchou kůži je vhodné hydratovat a prokrvovat pomocí krémů a masáže.

Inkontinence

Jedná se o samovolný únik moči či stolice. Inkontinenční pomůcky zakoupíte ve zdravotnických potřebách nebo v lékárně. Každý pacient má také nárok na vystavení poukazu na tyto pomůcky praktickým lékařem.

Příjem stravy a tekutin

Doporučujeme nenutit pacienta do jídla. Příjem stravy závisí na chuti a potřebách pacienta. Nemocný si sám řekne, na co má chuť. Stravu je vhodné nabízet častěji a v malých porcích v průběhu dne, někdy se jedná jen o pár lžiček jídla. Nejsou vhodná těžká a kořeněná jídla. Pacienti preferují chlazené nápoje a stravu. Pokud nemocného trápí sucho v ústech, je možné podávat ochucené ledové kostky. Žádoucí příjem tekutin za den je alespoň 500 ml, počítá se i polévka. Stravu je možné doplnit o tekutou nutričně kompletní výživu Nutridrinky dle preferencí pacienta.

5. Péče doma, kterou nejčastěji řešíte

Péče o dutinu ústní

Nezbytnou součástí hygieny je také péče o dutinu ústní a zubní protézu. Dutinu je vhodné vyplachovat ústní vodou nebo bylinkami (např. odvar z heřmánku nebo šalvěje). Vhodnou variantou je využití vlhčených vatových tyčinek (Pagavit), které zakoupíte ve zdravotnických potřebách.

Předcházení vzniku proleženin/ opruzenin (dekubitů)

U imobilních pacientů jsou opruzeniny a proleženiny závažným problémem a ne vždy je možné jejich vzniku zcela zabránit. Lze však vhodnou péčí tvorbu dekubitů předejít. Dobře hydratovaná a promasírovaná pokožka je odolnější proti vzniku těchto proleženin. Pokud již pacient není schopen samostatně měnit polohu v lůžku, je potřeba ho pravidelně polohovat (dle aktuálního zdravotního stavu pacienta).

- Ke správnému polohování je vhodné zapůjčit polohovací pomůcky, bližší informace naleznete na www.dekubity.eu

6. Nezapomínejte na sebe!

- Dlouhodobá péče o blízkého je velice náročná a vyčerpávající psychicky i fyzicky a může být doprovázena různými pocity. Můžete plakat, zlobit se, cítit se zahlceni. Jakékoli emoce jsou v pořádku. Pamatujte na to, že je důležité udělat si čas i sám na sebe. Proto pokud je to možné, střídajte se v péči o blízkého s dalšími členy rodiny a věnujte se vlastnímu odpočinku.
- V případě, že na to nechcete být sami, můžete se obrátit na psychologa Vašeho mobilního hospice. Při potřebě akutní psychologické pomoci je zde nabídka využití bezplatné krizové linky – tel. 737 267 939, Linka důvěry Ostrava.

7. Zdroje dalších potřebných informací

Cesta domů

informační portál pro nemocné a pečující
www.cestadomu.cz

Umírání.cz

informační portál pro nemocné a pečující
www.umirani.cz

Psychická podpora

Krizové centrum Ostrava
www.kriceos.cz

Opora Diakonie

bezplatná poradenská linka
www.oporadiakonie.cz

MPSV

stránky Ministerstva práce a sociálních věcí
www.mpsv.cz

Ambulance paliativní a podpůrné péče FNO

www.fno.cz/klinika-anesteziologie-resuscitace-a-intenzivni-mediciny/ambulance-paliativni-a-podpurne-pece

1. Vybrali jsme si formu péče:

- ☐ Mobilní hospic ☐ Léčebna pro dlouhodobě nemocné / Lůžkový hospic

2. Kompenzační pomůcky:

- ☐ Chodítko ☐ Invalidní vozík ☐ Toaletní židle/vozík
☐ Polohovací lůžko ☐ Stolek k lůžku ☐ Polohovací pomůcky
☐ Máme zajištěné ☐ Čekáme na dodání

3. Zajistili jsme další pomocné služby:

- ☐ Praktický lékař ☐ Pečovatelská služba ☐ Osobní asistence

4. Máme vyřízené dávky v nemoci:

- ☐ Dlouhodobé ošetrovné (až 90 dní) ☐ Ošetrovné (až 9 dní)
☐ Příspěvek na péči

Oddělení paliativní péče KARIM

Fakultní nemocnice Ostrava

Tel: 597 372 180

podpurna.pece@fno.cz

